

פונדקאות ותרומת זרע לאור ההלכה

שו"ת ציץ אליעזר חלק ט סימן נא - קונ' רפואה במשפחה פרק ד
כל עצם ענין זה להכניס לתוך רחמה של אשת איש שכבת זרע של איש אחר תועבה גדולה היא באהלי יעקב ואין לך חילול משפחתי גדול מזה במשכנות ישראל, זה הורס כל המושגים הנעלים של טוהר וקדושת חיי משפחה ישראליים שעמנו מצטיין בהם מאז היותו לגוי, ומנתק שרשראות היחוס מבנים לאבותם, ובמקום ההתפארות של תפארת בנים אבותם יבוא חלילה אפר תחת פאר לראות למראה עינים דור כזה שיהיה בבחינה של אומרים לעץ אבי אתה. ומילידת בני ערבוביא כאלה (עיין נדרים ד' כ' ע"ב וברש"י) סופם של דברים שבהרבה בתים בישראל, יבואו רח"ל מסריחה זאת של עריסותיהם בש"ז שאינו שלהם גם לידי כך שיחליפו נשותיהם זה עם זה דפירצה קוראת לגנב. (עיין שבת ד' ס"ב ע"ב וקדושין ד' ע"א ע"ב). בידיעת בעליהם או שלא בידיעתם. ואחרית הפירצות בזה מי ישורם. ומי המה נותני הזרע למטרה זאת עבור בצע כסף? הלא הריקים והפוחזים מהסוג הגרוע ביותר, ואיזה ילדים יכולים להולד מנותני זרע כאלה?

ויקרא כ יח

ואל אשת עמיתך לא תתן שכבתך לזרע לטמאה בה

הרמב"ן שם

ואפשר שאמר לזרע להזכיר טעם האיסור, כי לא יודע הזרע למי הוא ויבואו מזה תועבות גדולות ורעות לשניהם, ולא הזכיר זה בעונש כי אפילו הערה בה ולא הוציא זרע יתחייב, ולכן אמר ושכב איש אותה שכבת זרע כי בעבור הזרע תהיה קנאתו.

שו"ת מערכי לב סי' ע"ג

ובזה ששינתה כאן התורה בלשונה לבטא את איסור הביאה בסגנון לא תתן שכבתך לזרע, באה התורה לאשמיענו בזה: דבכל אופן שתנתן שכבת הזרע של איש זר לתוך רחם אשת איש: הן על ידי ביאתו, הן על ידי איזה כלי בלא ביאתו תשתרע על זה האזהרה הזאת

שבט הלוי קעה

דאם אשת איש עושה כזאת בלי ידיעת הבעל אין לך עוברת על דת משה ויהודית גדולה מזאת ותצא שלא בכתובה. כי מעשה של הזרע המלאכותית להכניס זרע של איש אחר או של גוי לגופה של אשת איש היא תועבה שאין כמוה, ואסורה מן התורה. שו"ת ציץ אליעזר

יבמות מ"א ע"א, מב ע"א

משנה: היבמה לא תחלוץ ולא תתייבם עד שיש לה שלשה חדשים וכן שאר כל הנשים לא יתארסו ולא ינשאו עד שיהו להן שלשה חדשים.

גמ' מ"ב ע"א: בשלמא יבמה כדאמרן אלא שאר כל הנשים אמאי, אמר רב נחמן אמר שמואל משום דאמר קרא להיות לך לאלקים ולזרעך אחריר להבחין בין זרעו של ראשון לזרעו של שני מתיב רבא לפיכך גר וגירות צריכין להמתין ג' חדשים הכא מאי להבחין איכא, ה"נ איכא להבחין בין זרע שנזרע בקדושה לזרע שלא נזרע בקדושה. רבא אמר גזירה שמא ישא אחותו מאביו ויבם אשת אחיו מאמו ויוציא את אמו לשוק ויפטור את יבמתו לשוק.

רש"י שם

ולזרעך אחריר, שאין השכינה שורה אלא על הודאים שזרעו מיוחס אחריו וה"נ קיי"ל בנדרים וברותי מכם המורדים והפושעים בי אלו בני ערבוביא

שו"ת ציץ אליעזר חלק ט סימן נא - קונ' רפואה במשפחה פרק ד

והדברים ק"ו אם חז"ל חששו על כך למקרים נדירים שיכולים אי פעם לקרות כשאיזה אשה תנשא בתוך ג' חדשים ממיתת או גירושי בעלה, ואשר עפ"י רוב איננה בהריון ממנו כל שלא הוכר עוברה, מכש"כ ועל אחת כמה וכמה שעלינו לחוש לכך מאד בהפרייה מלאכותית שהמדובר כשעושים פעולה שתתעבר, ומתעברת, והממדים שיכולים להתעבר עי"ז המה רבים מאד, ואלפי רבבות נשים יכולות להתעבר מכמה כמויות זרע של כמה אנשים, ואסתפק לציין לזה מה שראיתי בירחון המאור היו"ל באמריקה (תשרי תשי"ד) שפירסם פרופ' י' מ' רבינוביץ, שלפי מה שקרא סטאטיסטיקה על כך הרי מאז שניתן כח הדחיפה לתהליך הרפואי הזה כבר ישנם באה"ב בלבד אלפי ילדים יוצאי ירך ההזרעה הזאת, וכמו"כ לפי האומדנא מגבר אחד פורה בלבד יש בכחו בתנאים מופתים להוליד ארבע מאות ילדים בשבוע, או עשרים אלף ילדים לשנה. ובמצב מבהיל כזה האם אין החשש הזה שיבואו לישא אחותו מאביו וכו' קרוב בזה למאד? ותמלא ח"ו הארץ זימה... שמא יוציא את אמו לשוק בלי חליצה כשימות בעלה, שכולם יסברו שזה בנו של בעלה, והיא תתבייש לגלות את האמת, ובפרט בזמנינו זה שהדור פרוץ ומחפשים עילות להפטר מחליצה, ובפרט כשתראה האשה שאם תרצה לקבל חליצה מאחי בעלה תצטרך לחכות זמן רב כגון שהוא קטן עדנה, או שנמצא רחוק במדינת הים, וכדומה, שאז בודאי תשתמש באחיזת עינים זאת ולא תגלה שזה אינו בן בעלה, ונמצא אתה מוציא את אמו לשוק בלי יבום וחליצה. וכאמור אליבא דאמת נראה שלהלכה יש בזה גם משום שמא ישא אחותו מאביו, וגם לרבות משום שמא יפטור יבמתו לשוק במקרה שימות בן של נותן הזרע בלי בנים ובלי אחים גלויים נוספים ולא ידעו שלמעשה יש לו עוד אח מאב, או אחים, מהזרע שאבי הבן נתן לאיזה מעבדה לשם מטרת הפרייה, ויוציאו את יבמתו, אשת האח הגלוי, לשוק בלי חליצה... ואך תמימות יתירה והשליית שוא, היא לחשוב ולומר דמכיון שהבעל והאשה יודעים מזאת א"כ גם יזהירו ויצהירו על כך לפני בית דין וכדומה, דמי יעשה כזאת לתת איזה פירסום שהוא משבר משפחתי זה שקרה בביתו?

שו"ת אגרות משה אבן העזר חלק א סימן עא

ודין זרע אחר מפורש לאיסור בט"ז יו"ד סימן קצ"ה סק"ז שהביא משם הר"ר פרץ בהגהת סמ"ק שאשה צריכה ליזהר מלשכוב אסדינים

ששכב עליהן איש אחר פן תתעבר משכבת זרע של אחר, הרי חזינן שאסור לאשה להתעבר מזרע של אחר אפילו שלא בביאה שהולד כשר. אבל מכיון שהטעם מפורש שם שהוא מדין גזירה שמא ישא אחותו מאביו וכן הוא בב"ש סימן א' סק"י, יש להתיר בזרע של נכרי שכיון שהולד יהיה ישראל כיון שאמו ישראלית אין לחוש לכלום דאין לו יחוס להאב הנכרי אף אם היה דרך ביאה וכ"ש כשאינו דרך ביאה אלא מאמבטי... ולכן יש להתיר בשעת הדחק גדול ומצטערים מאד בהשתוקקם לולד, לזרוק להאשה במעיה זרע של נכרי דוקא. ומסתבר שאף סתם זרע יש לתלות שהוא של נכרים כי רוב אלו שמוציאין זרעם לזה הם נכרים, לבד מה שבהמדינה הם רוב עכו"ם הרי ביחוד בהוצאת זרע שהוא דבר איסור הרי אין להחשיב חלק גדול מישראל מעושיין זה אלא רק אלו שאינם שומרי תורה שלכן הוא מיעוטא דמיעוטא מישראל ויש למיזל בתר רובא שהם מנכרים, ואם אפשר להודע בברור שהוא של נכרים טוב לשאול על זה.

שו"ת אגרות משה אבן העזר חלק א סימן עא
ומה שהביא באוצר הפוסקים בשם ספר מנחם משיב שחלילה לבת ישראל להפקיר עצמה להזנות המלאכותית שהמציאו הרופאים הם דברים בעלמא שאין זה שייכות לזנות כלל והאיסור הוא מצד שמא ישא אחותו מאביו.

שו"ת ציץ אליעזר חלק יג סימן צז
והלום ראיתי בספר שו"ת מנחם משיב ח"ב סי' כ"ו, דהגם שכותב: דחלילה לבת ישראל להפקיר עצמה להזנות - המלאכותית שהמציאו הרופאים, אבל מאידך כותב דמיהא בכה"ג לא הוי הולד ממזר וגם ליכא איכא /איסור/ כרת, ותומך יסודתו מהא דאמרינן ביבמות ד' ע"ו ע"א, דנשים המסוללות זו בזו דכשרות לכהונה, והריב"ן שמובא בתוס' שם פי' דמטילות ש"ז שקבלו מבעליהן וכו' ולפי פי' ריב"ן אף שמטילות ש"ז שקבלו מעליהן אפע"כ /אפע"כ/ אין הולד ממזר דאין כאן שם ביאה כ"ש בנד"ד דל"ה דרך ביאה והולד כשר עיין שם.

תשובות והנהגות כרך ב סימן תרצ
והנה כת"ר שלח לי קונטרס מהגה"ק מסאטמאר שליט"א (זצ"ל) שמסיק להלכה שיש בזה איסור עריות והולד ממזר

שו"ת חלקת יעקב אבן העזר סימן יב
ועכשיו נשאר לן לברר עיקר דין, אם א"א נאסרה לבעלה, אם נותנת ש"ז לתוך רחמה ע"י המצאה זו. כבר הבאתי דברי המל"מ הל' אישות פט"ו הל' ד' וז"ל ואין ספק דלא נאסרה לבעלה, משום דאין כאן ביאת איסור, כן מבואר בהג' סמ"ק הביאו הב"ח ביו"ד סי' קצ"ה אשה נדה יכולה לשכב על סדיני בעלה וכו' העתקתיו לעיל, ושם מיירי לענין נתעברה באמבטי' ומשם נלמד גם לענין ניד. והנה בבני אהובה לרבינו ר' יהונתן על הרמב"ם בפרק זה כתב עליו וז"ל ולי נראה דאין משם ראי' כלל דלא הזהירה תורה בנדה רק מבלי לבעול אותה אבל להיות הרה ממנו ע"י סדין או אמבטי' אנה והיכא אסרה התורה כיון דהוא בעלה, משא"כ באיש אחר "שכבת זרע" כתיב והרי בא למעי' שכבת זרע מאחר

הרב אבינר

ש: האם מותר לרווקה בת 40 שמיאשת מלהתחתן והזמן עובר לקחת תרומת זרע מבנק הזרע ?
ת: לא. זה יוליד ילד יתום. אין להתיימש. לפנות לשדכנים טובים, גם לאתרים: 'שושבינים' ו'כולנו שדכנים'. ובינתיים להקפיד ביציאת שו"ת שאילת שלמה ד רעז

שו"ת שבט הלוי חלק ג סימן קעה
אמנם ברור דאעפ"י שלפי ענ"ד אין בו מיתה וכתר נראה שיש בו איסור עשה גמורה מה"ת, דהנה בסנהדרין נ"ח ע"א ודבק באשתו ולא באשת חבירו... והנה במקרא זה מפורש ודבק באשתו והיו לבשר אחד, וקאי על הולד הנוצר משניהם... ואי ס"ד דמותר מה"ת כמעשה הנבלה הזאת הרי אפשר להיות דבוק באשתו ולהיות לבשר אחד עם אשת חבירו בולד הנוצר משניהם והרי התורה קבעה כאן תנאי הראשון של אישות דאורייתא שיהי' בנשואיהן ודבוקתן זב"ז זרע יוצא מבין שניהם להיות האב והאם אחד בולד הנוצר על ידי מי שקבעה לו תורה הדין של ודבק באשתו ולא באשת חבירו, וזה נכון בעזה"י ופשטא דקרא ע"י דרשתם ז"ל.

שו"ת ציץ אליעזר חלק כ סימן מט
וא"כ דון מינה ה"נ לכגון נידוננו שמשתילים את הביצה של האשה האחרת לאחר מיכן בגופה של האשה - אשתו של הבעל נותן הזרע והיא המולידה לאחר מיכן את הולד, שדינא הוא שהולד מתייחס אחרי אשתו של הבעל. באשר שעיקרית היא בהריון ובלידה, ואין כל מקום ליחסו אל גוף כזה - היא תורמת הביצה - שכבר נפרדו ממנו תכלית פירוד... והמקור נפתח להלכה זו לענ"ד הוא הדין המבואר בש"ס סוטה ד' מ"ג ע"ב ילדה שסבכה בזקנה לענין ערלה

תשובות והנהגות כרך ד סימן רפד
שוב נשאלתי למעשה באשה אחת שקיבלה וולד מגויה, ולענין הוולד נשאלתי אם הולד אזיל בתר מעיקרא והוא גוי, או אזלינן בתר סוף דהיינו הלידה והוא יהודי, ולע"ד מעורב בו יהודיה וגויה, ולאחר שנתגייר יהודיה וגוירת, וראיתי שמביאים ראייה מיבמות צז: בתאומים שהורתם שלא בקדושה ולידתם בקדושה שחייבין משום אשת אח, וקשה הלוא לכמה ראשונים במעוברת שנתגיירה צריך גירות לולד, וכיון שכן למה חייבין הלוא נתגיירו וכקטן שנולד, וע"כ הלידה מקדש וחל דין ישראל ממש בלידה לבד, ולדברינו הוא מעורב וצד ישראל שבו מחייב כאשת אח אבל האמת שיש בולד שני הצדדים.

שו"ת ציץ אליעזר חלק כ סימן מט
בנוגע לסעיפים א' וב', הנה אם האשה התורמת איננה מסתרת עי"כ אזי בודאי ובודאי דעדיפא שהאשה התורמת תהא ישראלית מכמה וכמה בחינות המובנות.

